

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2007. gada 18. janvārī*

Lieta C-220/05

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Tribunal administratif de Lyon* (Francija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2005. gada 7. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2005. gada 19. maijā, tiesvedībā

Jean Auroux u.c.

pret

Commune de Roanne,

piedaloties

Société d'équipement du département de la Loire (SEDL).

* Tiesvedības valoda — franču.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši K. Lēnarts [*K. Lenaerts*], E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents), H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] un M. Ilešičs [*M. Ilešič*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre L. Hjulēta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 27. aprīlī,

ņemot vērā mutvārdu apsvērumus, ko sniedza:

- Ž. Orū [*J. Auroux*] u.c. vārdā — Ž. Antuāns [*J. Antoine*], advokāts,

- Roānas komūnas [*Commune de Roanne*] vārdā — F. Petits [*P. Petit*] un K. Ksavjē [*C. Xavier*], advokāti,

- Francijas valdības vārdā — Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un Ž. K. Niolē [*J.-C. Niollet*], pārstāvji,

- Lietuvas valdības vārdā — D. Krjaučiūns [*D. Kriaučiūnas*], pārstāvis,

- Austrijas valdības vārdā — M. Frūmans [*M. Fruhmann*], pārstāvis,

- Polijas valdības vārdā — T. Novakovskis [*T. Nowakowski*], pārstāvis,

- Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — K. Lūiss [*X. Lewis*], pārstāvis,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 15. jūnijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 30. panta 1. punktu Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvā 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu piešķiršanas procedūras (OV L 199, 54. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 13. oktobra Direktīvu 97/52/EK (OV L 328, 1. lpp., turpmāk tekstā — “Direktīva”).

- 2 Šis lūgums ir izteikts tiesvedībā par Orū un astoņu citu prasītāju (turpmāk tekstā — “prasītāji pamata prāvā”) iesniegto prasību atcelt *Conseil municipal de la commune de Roanne* (Roānas komūnas pašvaldības padome) 2002. gada 28. oktobra lēmumu, ar ko tās priekšsēdētājs ir pilnvarots parakstīt līgumu ar *Société d'équipement du département de la Loire* (turpmāk tekstā — “SEDL”) par izklaides centra izveidi Roānā.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienų tiesības

3. Saskaņā ar Direktīvas preambulas otro apsvērumu “sakarā ar valsts būvdarbu valsts līgumiem [būvdarbu publiskā iepirkuma līgumiem], ko dalībvalstis piešķir valsts, reģionālu vai vietēju iestāžu vai citu publisko tiesību subjektu vārdā — vienlaicīgi sasniegt brīvību veikt uzņēmējdarbību un brīvību sniegt pakalpojumus nozīmē ne tikai ierobežojumu atcelšanu, bet arī valstu procedūru koordinēšanu, ar kurām piešķir valsts būvdarbu valsts līgumus [būvdarbu publiskā iepirkuma līgumus]”.
4. No Direktīvas sestā apsvēruma izriet, ka būvdarbu publiskā iepirkuma līgumiem par summu līdz ECU 5 000 000 var piešķirt atbrīvojumu no konkursa, kā to paredz Direktīva, un būtu jāparedz tiem piešķirt atbrīvojumu no koordinēšanas pasākumiem.
5. Atbilstoši Direktīvas desmitajam apsvērumam, “lai nodrošinātu efektīvas konkurences attīstību valsts līgumu [publisko iepirkumu] jomā, dalībvalstu līgumslēdzēju iestāžu paziņojumi par līgumiem jāizsludina visā Kopienā. Šajā apsvērumā ir teikts, ka “šajos paziņojumos ietvertajai informācijai jābūt tādai, lai Kopienā reģistrētie būvuzņēmēji saprastu, vai piedāvātie līgumi viņos rada ieinteresētību”.
6. Direktīvas 1. panta a)–d) punkts paredz:

“Šajā direktīvā:

- a) “būvdarbu valsts līgumi” [būvdarbu publiskā iepirkuma līgumi] ir līgumi, kas peļņas nolūkos rakstiski noslēgti starp būvuzņēmēju un līgumslēdzēju iestādi, kā

tā definēta šā panta b) punktā, un kuru priekšmets ir vai nu tādu būvdarbu veikšana vai veikšana un projektēšana, kas saistīti ar kādu no II pielikumā minētajām darbībām vai turpmāk c) punktā definētiem darbiem, vai arī būvdarbu veikšana vienalga kādiem līdzekļiem saskaņā ar līgumslēdzējas iestādes izvirzītām prasībām;

- b) “līgumslēdzējas iestādes” ir valsts, reģionālas vai vietējas iestādes, publisko tiesību subjekti, apvienības, ko izveidojusi viena vai vairākas šādas iestādes vai publisko tiesību subjekti;

[..]

- c) “būve” ir būvdarbu vai civilas celtniecības iznākums, par būvi uzskatot vienotu veselumu, kas pats par sevi spēj pildīt kādu saimniecisku un tehnisku funkciju;

- d) “būvdarbu valsts koncesija” ir tāda paša tipa līgums, kā norādīts a) punktā, izņemot to, ka atlīdzība par veicamajiem darbiem ir vai nu tikai tiesības izmantot būvi, vai arī šīs tiesības kopā ar samaksu.”

- 7 “II pielikumā minētās darbības”, kas minētas Direktīvas 1. panta a) punktā, ir celtniecība un inženiertehniskā būvniecība atbilstoši Eiropas Kopienu saimniecisko darbību vispārējās klasifikācijas 50. klasei. Šo darbību skaitā ir skaidri minēta ēku celtniecības grupa.

8 Direktīvas 6. pants nosaka:

“1. Šī direktīva attiecas:

- a) uz būvniecības valsts līgumiem, kuru tāmes vērtība bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ir vismaz 5 000 000 SDR norēķinu vienību, kas izteiktas Eiropas Valūtas vienībās (ECU);

- b) uz 2. panta 1. punktā minētajiem būvniecības valsts līgumiem, kuru tāmes vērtība bez PVN ir vismaz ECU 5 000 000.

[..]

3. Ja būvdarbi ir sadalīti vairākās kārtās, no kurām katra ir līguma priekšmets, aprēķinot 1. punktā minētās summas, ņem vērā katras kārtas vērtību. Ja kārtu kopējā vērtība ir vismaz tik liela kā 1. punktā norādītā summa, minētā punkta noteikumi attiecas uz visām kārtām. Līgumslēdzējas iestādes drīkst atkāpties no šā noteikuma, ja kārtu paredzamā vērtība bez PVN ir mazāka par ECU 1 000 000, ar noteikumu, ka visu to kārtu kopējā paredzamā vērtība, kurām piešķirts atbrīvojums, kopumā nepārsniedz 20 % no visu kārtu kopējās paredzamās vērtības.

4. Būvdarbus vai līgumu nedrīkst sadalīt, lai izvairītos piemērot šo direktīvu.

5. Aprēķinot šā panta 1. punktā un 7. pantā minētās summas, ņem vērā ne tikai būvdarbu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu apjomu, bet arī to piegāžu paredzamo vērtību, kas vajadzīgas būvdarbu veikšanai un ko būvuzņēmējam nodrošina līgumslēdzējas iestādes.

6. Līgumslēdzējas iestādes nodrošina to, lai dažādus pakalpojumu sniedzējus nediskriminētu.”

Valsts tiesības

- 9 Šo faktu norises laikā *Code de l'urbanisme* (Pilsētībūvniecības likums) L. 300-4. pants ar grozījumiem, kas ietverti 8. pantā 2000. gada 13. decembra Likumā Nr. 2000-1208 (*JORF* 14.12.2000., 19777. lpp.), paredzēja:

“Valsts, vietējās pašvaldības vai to publiskās iestādes var uzticēt šajā dokumentā paredzēto izpēti un labiekārtošanas darbus jebkurai publisko vai privāto tiesību personai, kas ar to nodarbojas.

Ja līgums tiek slēgts ar publisku iestādi, ar vietēju sabiedrību ar jauktu kapitālu, kas definēta 1983. gada 7. jūlija likumā Nr. 83-597, vai sabiedrību ar jauktu kapitālu, no kura vairāk nekā puse pieder vienai vai vairākām šādām publiskām personām: valsts, departamenti, komūnas vai to apvienības, tas var notikt publiska līguma par labiekārtošanu formā. Šajā gadījumā tas līgumslēdzējam uzņēmumam kopā ar vispārējo projektu, kas ir publiska līguma par labiekārtošanu priekšmets, var uzticēt iegādes atsavināšanas vai pirmpirkuma ceļā jebkuru labiekārtošanas un apgādes darbību izpildi.

Iepriekšējā daļā minētajām iestādēm var uzticēt nepieciešamās iepriekšējās izpētes, lai definētu projektam raksturīgās iezīmes, veikšanu ar pilnvarojuma līgumu, kas tām liek slēgt izpētes līgumus pašvaldību vai to grupas vārdā un uz to rēķina.

1993. gada 29. janvāra Likuma Nr. 93-122 IV daļas II nodaļas normas par korupcijas novēršanu un saimnieciskās dzīves un publisko procedūru pārskatāmību nav piemērojamas būvdarbu publiskā iepirkuma līgumiem par labiekārtošanu, kas noslēgti, piemērojot šo pantu.

Publiskā iepirkuma līgumā par labiekārtošanu var paredzēt nosacījumus, kādos otra līgumslēdzēja puse ir iesaistīta attiecīgās darbības pētījumos un īpaši vietējā attīstības plāna pārskatīšanā vai grozīšanā.”

- 10 Pēc tam, kad Eiropas Kopienu Komisija uzsāka valsts pienākumu neizpildes procedūru pret Francijas Republiku, *Code de l'urbanisme* L. 300-4. pants tika grozīts ar 2005. gada 20. jūlija Likumu Nr. 2005-809 par labiekārtošanas koncesijām (*JORF* 21.07.2005., 11833. lpp.) šādi:

“Valsts un teritoriālās pašvaldības, kā arī to publiskās iestādes var piešķirt labiekārtošanas darbību realizāciju, kas paredzēta šajā likumā, jebkurai personai, kas ar to nodarbojas.

Iestāde, kas piešķir būvniecības koncesiju, ir pakļauta publiskošanas procedūrai, kas vairākiem konkurentiem ļauj iesniegt piedāvājumus atbilstoši *Conseil d'État* (Valsts padome) noteiktajiem nosacījumiem.

Koncesionārs nodrošina būvdarbu vadību un koncesijā paredzētajām darbībām nepieciešamās iekārtas, kā arī pētījumu veikšanu un visu uzdevumu, kas nepieciešami to izpildei, veikšanu. Koncedents var tam uzlikt pienākumu iegādāties preces, kas nepieciešamas darbības veikšanai, tajā skaitā vajadzības gadījumā atsavināšanas vai pirkuma ceļā. Koncesionārs veic to nekustamo lietu, kas ietilpst koncesijā, pārdošanu, nomu vai koncesiju.”

11 Minētā likuma Nr. 2005-809 11. pants nosaka:

“Ņemot vērā tiesas nolēmumus, kas ieguvuši *res judicata* spēku, spēkā ir šādi līgumi, lai gan to likumība ir apstrīdama tāpēc, ka attīstītājs nav noteikts atbilstoši publiskošanas procedūrai, kas ļautu iesniegt vairākus konkurentu piedāvājumus:

1) teritorijas labiekārtošanas koncesijas, publiskā iepirkuma līgumi par teritorijas labiekārtošanu un līgumi par labiekārtošanu, kas parakstīti pirms šī likuma publicēšanas.”

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

12 *Conseil municipal de la commune de Roanne* ar 2002. gada 28. oktobra lēmumu atļāva tās priekšsēdētājam parakstīt līgumu ar *SEDL* par izklaides centra izveidi (turpmāk tekstā — “Līgums”).

- 13 2002. gada 25. novembrī noslēgtais Līgums paredz izklaides centra izveidi atbilstoši secīgiem posmiem. Pirmais posms ietver kinoteātru kompleksa un komercietelpu, ko paredzēts nodot trešām personām, kā arī būvju, kas paredzētas nodošanai līgumslēdzējai iestādei, tas ir, automašīnu novietnes un piekļuves ceļu, kā arī publisko telpu izbūvi. Nākamie posmi, par kuriem ir jāparaksta vienošanās papildus Līgumam, būtībā attiecas uz pārējo komercietelpu vai pakalpojumu sniegšanas telpu un viesnīcas celtniecību.
- 14 Saskaņā ar Līguma preambulu ar šīs darbības palīdzību Roānas komūna vēlas attīstīt mazattīstītu pilsētas daļu un veicināt izklaides un tūrisma attīstību.
- 15 Atbilstoši Līguma 2. punktam *SEDL* ir uzticēts uzdevums cita starpā iegādāties zemes gabalus, organizēt arhitektūras un/vai inženieru konkursu, izdarīt pētījumus, veikt būvdarbus, sastādīt un izpildīt noteiktus grāmatvedības un vadības dokumentus, meklēt finansējumu, īstenot efektīvus pasākumus, lai nodrošinātu būvju pārdošanu, kā arī vispārīgi koordinēt un vadīt projektu un informēt komūnu.
- 16 No Līguma 10. panta otrās daļas izriet, ka gadījumā, ja *SEDL* uztic jebkārus darbus trešām personām, tas vienmēr ir pakļauts publiskošanas un uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu principiem, kas paredzēti *Code des marchés publics* (Publisko iepirkumu kodekss) atbilstoši 48.1. pantam 1993. gada 29. janvāra Likumā Nr. 93-122 (*JORF* 30.01.1993.).
- 17 Saskaņā ar Līgumam pievienoto provizorisko bilanci ir iepriekš noteikts, ka izdevumu kopējā summa projekta pirmā posma īstenošanai sasnies EUR 10 227 103 un EUR 14 268 341 par visa projekta īstenošanu. No kopējās summas EUR 2 925 000 nāks no pilsētas kā atlīdzība par automašīnu novietnes

nodošanu. Turklāt tiek apgalvots, ka *SEDL* iegūs EUR 8 099 000 kā atlīdzību par būvju, kas paredzētas trešām personām, nodošanu. Visbeidzot, Līgumā ir noteikts, ka Roānas komūna istenojamā būvju kopuma finansēšanā piedalīsies ar summu, kas sasniegs EUR 2 443 103 pirmajā posmā un EUR 3 034 341 par visiem darbiem kopumā.

18 No Līguma 22.–25. panta izriet, ka, tam beidzoties, *SEDL* noslēdz beigu bilanci, kas ir jāapstiprina Roānas komūnai. Šīs bilances pārpalikums ir jāsaņem komūnai. Turklāt tā automātiski kļūst par zemju un būvju, ko paredzēts nodot trešām personām, bet kas vēl nav pārdotas, īpašnieku. Roānas komūna arī nodrošinās spēkā esošo līgumu izpildi, izņemot darba līgumu izpildi, un pārņems *SEDL* pielīgotos parādus.

19 Ar prasības pieteikumu, kas *Tribunal administratif de Lyon* (Lionas Administratīvā tiesa) iesniegts 2002. gada 11. decembrī, prasītāji pamata prāvā cēla prasību atcelt pašvaldības padomes 2002. gada 28. oktobra lēmumu. Šajā prasībā tie apstrīd minētā lēmuma spēkā esamību gan saskaņā ar valsts tiesībām, gan Kopienu tiesībām. Tie apgalvo, ka atbilstoši Kopienu tiesībām Līgums bija jānoslēdz pēc publiskošanas un uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu saskaņā ar pienākumiem, kas izriet no Direktīvas.

20 Šajos apstākļos *Tribunal administratif de Lyon* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

“1) Vai Līgums, ar ko pirmā līgumslēdzēja iestāde uztic otrajai līgumslēdzējai iestādei vispārīgās interesēs veikt teritorijas labiekārtošanu, kā ietvaros šī otrā

Par jautājumu pieņemamību

- 21 Vispirms, Roānas komūna un Francijas valdība apgalvo, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepieņemams.
- 22 Roānas komūna apgalvo, ka, pieņemot Likumu Nr. 2005-809, Francijas likumdevējs ar atpakaļejošu spēku ir atļāvis publisko iepirkumu līgumus par teritorijas labiekārtošanu, kas ir noslēgti, neveicot publiskošanas procedūru un neizsludinot uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus. Tā kā iesniedzējtiesai ir jāpiemēro Francijas likums un ir jāuzskata, ka Līgums ir spēkā, pamatojoties uz minēto likumu, tad prasītā Kopienu tiesību interpretācija vairāk nav nepieciešama, lai atrisinātu strīdu pamata prāvā.
- 23 Francijas valdība apgalvo, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu aplūkojamo Līgumu nepareizi uzskata par līgumu par teritorijas labiekārtošanu atbilstoši *Code de l'urbanisme* L. 300-4. pantam redakcijā, kas bija spēkā šo faktu norises laikā. Tā uzskata, ka faktiski ir runa par parastiem būvdarbiem. No tā izriet, ka jautājums par to, vai Līgums par teritorijas labiekārtošanu ir būvdarbu publiskā iepirkuma līgums Direktīvas izpratnē, ir nepieņemams, jo tas neattiecas uz prāvas priekšmetu un faktiem.
- 24 Ir skaidrs, ka gan Roānas komūna, gan Francijas valdība, izdarot secinājumus par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību, pamatojas uz Francijas tiesību interpretācijas rezultātā iegūtiem apsvērumiem un pamata prāvas faktu interpretāciju, ņemot vērā minētās tiesības.

- 25 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka EKL 234. pantā noteiktās procedūras pamatā ir funkciju sadale starp valsts tiesām un Tiesu, un Tiesa ir pilnvarota vienīgi lemt par minētajā pantā noteikto Kopienų aktu interpretāciju vai spēkā esamību. Šajā sakarā Tiesai nav jāvērtē valsts tiesību normu interpretācija vai jāspriež par to, vai iesniedzējtiesas sniegtā interpretācija ir pareiza (šajā sakarā skat. Tiesas 1974. gada 22. oktobra spriedumu lietā 27/74 *Demag*, *Recueil*, 1037. lpp., 8. punkts; Tiesas 1991. gada 16. aprīļa spriedumu lietā C-347/89 *Eurim-Pharm*, *Recueil*, I-1747. lpp., 16. punkts, un Tiesas 2006. gada 12. janvāra spriedumu lietā C-246/04 *Turnund Sportunion Waldburg*, Krājums, I-589. lpp., 20. punkts).
- 26 Turklāt tikai valsts tiesa, kura iztiesā prāvu un kurai jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas lēmumu, ir tā, kas, ņemot vērā lietas īpatnības, var noteikt, cik lielā mērā tiesai sprieduma pieņemšanai ir vajadzīgs prejudiciālais nolēmums un cik piemēroti ir Tiesai uzdotie jautājumi (skat. 2003. gada 4. decembra spriedumu lietā C-448/01 *EVN* un *Wienstrom*, *Recueil*, I-14527. lpp., 74. punkts, un 2005. gada 12. aprīļa spriedumu lietā C-145/03 *Keller*, Krājums, I-2529. lpp., 33. punkts). Tātad gadījumā, ja uzdotie jautājumi skar Kopienų tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu
- 27 No minētā izriet, ka Roānas komūnas un Francijas valdības iesniegtie argumenti par nepieņemamību ir jānoraida un lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu jāatzīst par pieņemamu.

Par pirmo jautājumu

- 28 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Līgums ir būvdarbu publiskā iepirkuma līgums Direktīvas 1. panta a) punkta nozīmē.

- 29 Saskaņā ar šajā tiesību normā ietverto definīciju būvdarbu publiskā iepirkuma līgumi ir līgumi, kas peļņas nolūkos rakstveidā noslēgti starp būvuzņēmēju, no vienas puses, un līgumslēdzēju iestādi Direktīvas 1. panta b) punkta izpratnē, no otras puses, un kuru priekšmets ir vai nu Direktīvā noteikto būvdarbu veikšana, vai to veikšana un projektēšana kopā, vai arī būves pabeigšana vienalga kādiem līdzekļiem saskaņā ar līgumslēdzējas iestādes izvirzītām prasībām.
- 30 Roānas komūna un Francijas un Polijas valdības rakstveida apsvērumos apgalvo, ka Līgums neatbilst šai definīcijai un tāpēc tas nav būvdarbu publiskā iepirkuma līgums Direktīvas izpratnē.
- 31 Roānas komūna uzskata, ka Līguma priekšmets neatbilst būvdarbu publiskā iepirkuma līgumam, jo kā publiska iepirkuma līgums par teritorijas labiekārtošanu tas neattiecas tikai uz būvdarbu veikšanu. Saskaņā ar Francijas tiesībām šādi līgumi attiecas uz visu pilsētībūvniecības projekta realizāciju vai noteiktas pilsētas politikas īstenošanu visos aspektos, tajā skaitā projekta īstenošanu, administratīvo un juridisko vadību, zemes iegūšanu atsavināšanas ceļā un līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru īstenošanu.
- 32 Saistībā ar šo Polijas valdība norāda, ka saskaņā ar Līgumu *SEDL* apņemas īstenot investīciju projektu, kas ietver dažādus uzdevumus. Šajā sakarā šī valdība uzsver, ka *SEDL* nav būvuzņēmējs, kas veic līgumā paredzētos darbus, bet tā vienīgi uzņemas sagatavot un vadīt būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu. Uzskatot, ka līguma galvenā sastāvdaļa ir būvdarbu pasūtīšana un to īstenošanas uzraudzība, Polijas valdība apgalvo, ka Līgums ir jāuzskata par “valsts pakalpojumu līgumu” [pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu] Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvas 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai [pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai] (OV L 209, 1. lpp.) 1. panta izpratnē.

- 33 Francijas valdība apgalvo, ka tā izklaides centra daļa, kas saistīta ar būvdarbiem un ko ir paredzēts pārdot trešām personām, nav būvdarbu publiskā iepirkuma līgums Direktīvas izpratnē. Šī valdība apgalvo, ka tieši tādēļ, ka šī daļa ir paredzēta trešām personām, to nevar uzskatīt par atbilstošu komūnas vajadzībām. Tā piebilst, ka principā tikai automašīnu novietnes celtniecība uz Roānas komūnas rēķina varētu būt būvdarbu publiskā iepirkuma līgums. Minētā celtniecība turklāt neietilpst Direktīvas piemērošanas jomā, jo automašīnu novietne tiks nodota komūnai tikai pēc tās celtniecības pabeigšanas atbilstoši īpašai Francijas tiesību normās paredzētai procedūrai, ko sauc “pārdošana valstij pēc pabeigšanas”, tādējādi runa būtībā ir par parastu nekustamā īpašuma iegūšanu, kuras mērķis nav būvdarbi, bet gan būvējama būvobjekta pārdošana.
- 34 Lietuvas un Austrijas valdības, kā arī Komisija uzskata, ka Līgums ir būvdarbu publiskā iepirkuma līgums Direktīvas 1. panta nozīmē. Komisija cita starpā apgalvo, ka pat tad, ja Līgums ietver noteiktus uzdevumus, kas ir pakalpojumu sniegšana, tā galvenais priekšmets ir būvdarbu veikšana saskaņā ar līgumslēdzējas iestādes izvirzītām prasībām Direktīvas 1. panta a) un c) punkta nozīmē.
- 35 Roānas komūnas un Francijas un Polijas valdības izvirzītos argumentus nevar atbalstīt.
- 36 Protams, ir taisnība, ka papildu būvdarbu veikšanai Līgums uztic *SEDL* papildu uzdevumus, kam, kā to apgalvo vairākas personas, kas iestājušās lietā, piemīt

pakalpojumu raksturs. Tomēr pretēji Roānas komūnas apgalvotajam tikai no tā, ka Līgums ietver elementus, kas pārsniedz būvdarbu izpildi, neizriet, ka tas neietilpst Direktīvas piemērošanas jomā.

- 37 No Tiesas judikatūras izriet, ka tad, ja līgums ietver elementus, kam ir būvdarbu publiskā iepirkuma līguma iezīmes, un tādus elementus, kam ir cita veida publiskā iepirkuma līguma iezīmes, to, kura Kopienu direktīva par publiskajiem iepirkumiem ir būtībā jāpiemēro, nosaka līguma galvenais priekšmets (skat. 1994. gada 19. aprīļa spriedumu lietā C-331/92 *Gestión Hotelera Internacional, Recueil*, I-1329. lpp., 29. punkts).
- 38 Par šīs judikatūras piemērošanu šajā lietā ir jāatzīmē, ka, pretēji Polijas valdības apsvērumos apgalvotajam, atbilstoši Līgumam *SEDL* saistībās neietilpst tikai darbu administrēšana un organizēšana, bet gan arī tajā paredzēto darbu veikšana. Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai uzskatītu, ka būvuzņēmēju saista būvdarbu publiskā iepirkuma līgums Direktīvas 1. panta a) punkta nozīmē, nav nepieciešams, ka persona, kas ir noslēgusi līgumu ar līgumslēdzēju iestādi, tieši pati spēj sniegt attiecīgo pakalpojumu ar pašas resursiem (šajā sakarā skat. 1994. gada 14. aprīļa spriedumu lietā C-389/92 *Ballast Nedam Groep, Recueil*, I-1289. lpp., 13. punkts, un 1999. gada 2. decembra spriedumu lietā C-176/98 *Holst Italia, Recueil*, I-8607. lpp., 26. punkts). No minētā izriet, ka, lai novērtētu, vai Līguma galvenais priekšmets ir būvdarbu veikšana, nav nozīmes tam, ka *SEDL* darbus neveic pati un to veikšanu uztic apakšuzņēmējiem.
- 39 Francijas valdības arguments, ka 33. punktā minēto apsvērumu dēļ par Līguma mērķi nevar uzskatīt būves celtniecību saskaņā ar konkrētām līgumslēdzējas iestādes izvirzītām prasībām Direktīvas 1. panta a) punkta nozīmē, ir jānoraida.

- 40 Attiecībā uz to, kā Francijas valdība klasificē automašīnu novietni, ir jākonstatē, ka būvdarbu publiskā iepirkuma līguma definīcija ietilpst Kopienų tiesību jomā. Tā kā Direktīvas 1. panta a) punkts neietver tiešu norādi uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tā jēgu un piemērošanas apjomu, tad, lai noteiktu, vai Līgums ietilpst Direktīvas piemērošanas jomā, nav jāvērtē, kāda ir šo līgumu kvalifikācija Francijas tiesībās (skat. pēc analogijas 2005. gada 20. oktobra spriedumu lietā C-264/03 Komisija/Francija, Krājums, I-8831. lpp., 36. punkts).
- 41 No Direktīvas 1. panta c) punkta izriet, ka būves pastāvēšana ir jāvērtē atbilstoši veikto darbu saimnieciskajam vai tehniskajam rezultātam (skat. 2005. gada 27. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-187/04 un C-188/04 Komisija/Itālija, Krājumā nav publicēts, 26. punkts). Kā tas skaidri izriet no vairākām Līguma normām, izklaides centra izveide pieder pie komercdarbības un pakalpojumiem, līdz ar to ir jāuzskata, ka Līgumam ir saimnieciskas funkcijas.
- 42 Turklāt izklaides centra izveide ir jāuzskata par atbilstošu vajadzībām, ko Roānas komūna ir precizējusi Līgumā. Ir jāuzsver, ka šajā sakarā Līgumā norādītā būve ir izklaides centrs ar visiem tā elementiem, ietverot daudzfunkcionāla kinoteātra, pakalpojumu, kas saistīti ar izklaidi, telpu, autostāvvietas un, iespējams, viesnīcas celtniecību. No vairākām Līguma normām izriet, ka, īstenojot izklaides centru kopumā, Roānas komūna vēlas stacijas rajonu iesaistīt tirgū un no jauna padarīt dinamisku.
- 43 Par pārējiem “būvdarbu publiskā iepirkuma līguma” definīcijas elementiem, kas noteikti Direktīvas 1. panta a) punktā, jāatzīmē, pirmkārt, ka nav apstrīdēts tas, ka Roānas komūna, kas ir teritoriāla apvienība, ir “līgumslēdzēja iestāde” Direktīvas 1. panta b) punkta nozīmē un ka pastāv rakstisks līgums.

- 44 Otrkārt, ir konstatēts, ka *SEDL* kā aktīvs tirgus dalībnieks, kas apņemas veikt Līgumā paredzētos darbus, ir uzskatāms par būvuzņēmēju Direktīvas izpratnē. Kā tas jau ir minēts šī sprieduma 38. punktā, šajā sakarā nav nozīmes, ka *SEDL* uzdod darbu koncepciju un veikšanu apakšuzņēmējiem (šajā sakarā skat. 2001. gada 12. jūlija spriedumu lietā *C-399/98 Ordine degli Architetti u.c., Recueil*, I-5409. lpp., 90. punkts).
- 45 Visbeidzot, ir acīmredzami, ka Līgums ir noslēgts peļņas nolūkos. Līguma atlīdzības raksturs ir saistīts ar pretpakalpojumu, kas uzņēmējam ir piedāvāts par līgumslēdzēja iestādes norādīto darbu veikšanu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Ordine degli Architetti u.c.*, 77. punkts). Atbilstoši Līguma noteikumiem *SEDL* saņem no Roānas komūnas noteiktu summu kā atlīdzību par automašīnu novietnes nodošanu. Pašvaldība apņemas arī piedalīties visu būvju celtniecības izdevumos. Visbeidzot, saskaņā ar Līgumu *SEDL* ir tiesības saņemt ieņēmumus no trešām personām kā atlīdzību par pabeigto būvju nodošanu.
- 46 No Līguma analīzes izriet, ka tā galvenais mērķis, kā to apgalvo Komisija, ir būvdarbu kopuma veikšana, kas noslēdzas ar būves pabeigšanu Direktīvas 1. panta c) punkta nozīmē, proti, izklaides centru. Līgumā paredzētie pakalpojumu elementi, kā, piemēram, zemes gabala iegāde, finansējuma meklēšana, arhitektu un/vai inženieru konkursa organizēšana, kā arī ēku pārdošana ir šo būvdarbu izpildes daļa.
- 47 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Līgums, ar ko pirmā līgumslēdzēja iestāde uztic otrajai līgumslēdzējai iestādei būves celtniecību, ir būvdarbu publiskā iepirkuma līgums Direktīvas 1. panta a) punkta izpratnē

neatkarīgi no tā, vai ir paredzēts, ka pirmā līgumslēdzēja iestāde ir vai kļūst par visas šīs būves vai tās daļas īpašnieci.

Par otro jautājumu

- 48 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa jautā Tiesai, kādi ir attiecīgās tirgus vērtības noteikšanas noteikumi, lai spriestu, vai ir sasniegts Direktīvas 6. pantā noteiktais apmērs.
- 49 Iesniedzējtiesa piedāvā trīs iespējamus pamatus apmēra aprēķināšanai. Pirmkārt, tirgus vērtība ir jānosaka, tikai pamatojoties uz summām, ko saņem līgumslēdzēja iestāde kā atlīdzību par būvi, kas tai tiek nodota. Otrkārt, tirgus vērtību veido summas, ko maksā līgumslēdzēja iestāde, proti, atlīdzība par tai nodoto būvi un finanšu līdzdalība, kas attiecas uz visām būvēm. Treškārt, tirgus vērtības noteikšanai ir jāņem vērā kopējā būvdarbu vērtība, ietverot līgumslēdzējas iestādes maksātās summas, kā arī tās summas, kas saņemtas no trešām personām kā atlīdzība par to būvēm.
- 50 Vispirms jāatgādina, ka atbilstoši Direktīvas 6. panta tekstam tās normas attiecas uz būvdarbu publiskā iepirkuma līgumiem, kuru vērtība ir vismaz minētajā pantā paredzētā summa. Tas nenosaka nekādus noteikumus, kas ierobežotu to, kādas summas ir jāņem vērā, lai noteiktu līgumslēdzējas iestādes iepirkuma tirgus vērtību.

- 51 Turklāt šāda noteikuma izsecināšana no minētā 6. panta būtu pretrunā Direktīvas jēgai un mērķim.
- 52 Kā izriet no Direktīvas otrā un desmitā apsvēruma, tās mērķis ir sasniegt brīvību veikt uzņēmējdarbību un brīvību sniegt pakalpojumus būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu jomā, lai tirgus atvērtu efektīvai konkurencei (iepriekš minētais spriedums lietā *Ordine degli Architetti* u.c., 52. punkts). Desmitajā apsvērumā ir precizēts, ka šīs konkurences attīstībai ir nepieciešams, lai paziņojumus par līgumiem, kuros ir ietverta pietiekama informācija, lai Kopienas būvuzņēmēji saprastu, vai piedāvātie līgumi viņos rada ieinteresētību, izsludinātu visā Kopienā. Šajā sakarā Direktīvas 6. pantā paredzētais apjoms kalpo tam, lai nodrošinātu, ka par publiskajiem iepirkumiem, kam ir pietiekami augsta vērtība, lai pamatotu līdzdalību Kopienas ietvaros, tiek paziņots iespējamiem darbuzņēmējiem.
- 53 Tā kā būvdarbu publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūra tieši ir paredzēta, lai nodrošinātu iespējamiem darbuzņēmējiem, kas reģistrēti Eiropas Kopienā, piekļuvi tos interesējošiem publiskajiem iepirkumiem, no tā izriet, ka no viņu viedokļa ir jāaprēķina, vai līguma vērtība sasniedz Direktīvas 6. pantā noteikto apmēru.
- 54 Šajā sakarā ir acīmredzami, ka, ja līguma vērtību veido ieņēmumi, kas nāk gan no līgumslēdzējas iestādes, gan trešām personām, iespējamo būvuzņēmēju interese par šādu līgumu ir saistīta ar tā kopējo vērtību.

- 55 Turpretim apgalvojums, ka tikai līgumslēdzējas iestādes maksāto summu apmērs ir jāņem vērā, aprēķinot līguma vērtību Direktīvas 6. panta nozīmē, ir pretrunā tās mērķim. No tā izrietētu, ka līgumslēdzēja iestāde varētu piešķirt tiesības noslēgt līgumu, kura kopējā vērtība pārsniedz minētajā 6. pantā minēto apmēru un kurš var interesēt citus aktīvus uzņēmējus tirgū, nepiemērojot būvdarbu publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, kas paredzēta Direktīvā.
- 56 Visbeidzot, ir jāatgādina, ka atbilstoši Direktīvas 3. pantam būvdarbu publiskā iepirkuma koncesijas līgumi ir pakļauti noteikumiem par publiskošanu, kas paredzēti Direktīvā, gadījumā, ja ir sasniegts minētajā tiesību normā noteiktais apmērs. Tā kā šo koncesiju būtiska īpašība ir tā, ka atlīdzību par būvdarbiem pilnībā vai daļēji dod trešās personas, būtu pretēji Direktīvas pamatā esošajam mērķim un sistēmai būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu ietvaros tās summas, kas nāk no trešām personām, izslēgt no līguma vērtības aprēķina Direktīvas 6. panta kontekstā.
- 57 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka, lai noteiktu tirgus vērtību atbilstoši Direktīvas 6. pantam, ir jāņem vērā būvdarbu līguma kopējā vērtība no iespējamā darbuzņēmēja viedokļa, kas ietver ne tikai to summu kopumu, ko maksā līgumslēdzēja iestāde, bet arī visus ieņēmumus no trešām personām.

Par trešo jautājumu

- 58 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai, noslēdzot tādu līgumu kā pamata prāvā, līgumslēdzēja iestāde ir atbrīvota no Direktīvā paredzētās būvdarbu publiskā iepirkuma līguma noslēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras ievērošanas

tāpēc, ka saskaņā ar valsts tiesību normām šo Līgumu var noslēgt tikai ar noteiktām juridiskām personām, kam pašām piemīt līgumslēdzējas iestādes īpašības un kam pašām ir jāpiemēro minētās procedūras, lai noslēgtu iespējamus vēlākos līgumus.

- 59 Vispirms ir jānorāda, ka vienīgie šīs direktīvas piemērošanā pieļautie izņēmumi ir tajā skaidri uzskaitītie gadījumi (skat. pēc analogijas 1999. gada 18. novembra spriedumu lietā C-107/98 *Teckal*, *Recueil*, I-8121. lpp., 43. punkts, un 2006. gada 11. maija spriedumu lietā C-340/04 *Carbotermo* un *Conorzio Alisei*, Krājums, I-4137. lpp., 45. punkts).
- 60 Tomēr Direktīvā nav ietverta Direktīvas 92/50 6. pantam pielīdzināma norma, ar kuru no tās piemērošanas jomas tiek izslēgti publiskā iepirkuma līgumi, kuru slēgšanas tiesības noteiktos apstākļos ir ieguvušas līgumslēdzējas iestādes (skat. pēc analogijas iepriekš minētos spriedumus lietā *Teckal*, 44. punkts, un lietā *Carbotermo* un *Conorzio Alisei*, 46. punkts).
- 61 Jāatgādina, ka Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvas 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu, piegādes valsts [publiskā iepirkuma] līgumu un pakalpojumu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp.), 11. pants paredz izņēmumu attiecībā uz līgumslēdzējām iestādēm, kas cita starpā iegūst tiesības realizēt tirdzniecības centra būvdarbus, kas definēti šīs direktīvas 1. panta 10. punktā. Tomēr šī tiesību norma *ratione temporis* nav piemērojama faktiem pamata prāvā.

- 62 No minētā izriet, ka līgumslēdzēja iestāde nav atbrīvota no Direktīvā paredzētās būvdarbu publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras tāpēc, ka tā plāno noslēgt attiecīgo līgumu ar otru līgumslēdzēju iestādi (skat. pēc analogijas iepriekš minēto spriedumu lietā *Teckal*, 51. punkts; 2000. gada 7. decembra spriedumu lietā *C-94/99 ARGE, Recueil*, I-11037. lpp., 40. punkts, un 2005. gada 11. janvāra spriedumu lietā *C-26/03 Stadt Halle* un *RPL Lochau*, Krājums, I-1. lpp., 47. punkts). Šis konstatējums turklāt neietekmē pēdējās līgumslēdzējas iestādes pienākumu pašai piemērot Direktīvā paredzēto konkursa procedūru (skat. pēc analogijas iepriekš minēto spriedumu lietā *Teckal*, 45. punkts).
- 63 Ir taisnība, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru uzaicinājums iesniegt piedāvājumus konkurentiem nav obligāts tiem līgumiem, kas noslēgti starp reģionālu iestādi un no tās juridiski nošķirtu personu, ja reģionālā iestāde kontrolē attiecīgo juridisko personu tāpat, kā tā kontrolē savus dienestus, un tajā pašā laikā šī persona lielāko daļu savas darbības veic kopā ar šo iestādi vai iestādēm, kas ir tās turētājas (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Teckal*, 50. punkts, un 2005. gada 13. janvāra spriedumu lietā *C-84/03 Komisija/Spānija*, Krājums, I-139. lpp., 38. un 39. punkts).
- 64 Tas, ka *SEDL* ir saimnieciska sabiedrība ar jauktu kapitālu, kurā piedalās privāti fondi, izslēdz to, ka var uzskatīt, ka Roānas komūna to kontrolē līdzīgi kā tās pašas dienestus. Tiesa nosprieda, ka jebkura privāta kapitāla ieguldīšana uzņēmumā ir pakļauta privātu interešu apsvērumiem un to mērķi atšķiras no publiskas iestādes mērķiem (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Stadt Halle* un *RPL Lochau*, 49. un 50. punkts). Tiesas izmantotais pamatojums iepriekš minētajā spriedumā lietā *Stadt Halle* un *RPL Lochau* attiecībā uz pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumiem attiecas arī uz būvdarbu publiskā iepirkuma līgumiem.

- 65 No Roānas komūnas, kā arī no Francijas un Polijas valdību apsvērumiem izriet, ka, viņuprāt, Direktīvas lietderīgais efekts tomēr tiek saglabāts, ja līdzīgi kā šajā gadījumā otrajai līgumslēdzējai iestādei ir jāveic būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu noslēgšanas tiesību piešķiršanas procedūra visiem vēlākajiem iepirkumiem. Lai nodrošinātu efektīvu konkurenci, nav nozīmes tam, vai šo procedūru organizē pirmā vai otrā līgumslēdzēja iestāde.
- 66 Vispirms jāatgādina, ka Direktīva neietver tiesību normas, kas ļautu to nepiemērot būvdarbu publiskā iepirkuma līguma, kas noslēgts starp divām līgumslēdzējām iestādēm, gadījumā, pat pieņemot, ka līgumslēdzēja iestāde ir apņēmusies noslēgt līgumus par visu iepirkuma vērtību ar apakšuzņēmējiem un šajā sakarā veikt Direktīvā paredzētās būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu noslēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras.
- 67 Turklāt šajā lietā Līgumā nav paredzēts, ka *SEDL* ir jānoslēdz līgumi par visiem sākotnējiem darbiem ar apakšuzņēmējiem. Cita starpā, kā ģenerālvokāte pamatoti atzīmē secinājumā 72. punktā, ja otrā līgumslēdzēja iestāde izmanto apakšuzņēmējus, katra nākamā iepirkuma priekšmets bieži varētu atspoguļot tikai daļu no kopējā iepirkuma. No tā var izrietēt, ka sekojošo līgumu, kuru slēgšanas tiesības piešķir otrā līgumslēdzēja iestāde, vērtība ir zemāka par Direktīvas 6. panta 1. punkta a) punktā paredzēto. Tādējādi, istenojot virkni vēlāku iepirkumu, var izvairīties no Direktīvas piemērošanas.
- 68 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka līgumslēdzēja iestāde nav atbrīvota no Direktīvā paredzētajām būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu noslēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrām tāpēc, ka saskaņā ar valsts tiesību normām šo līgumu var noslēgt tikai ar noteiktām juridiskām personām, kas pašas ir līgumslēdzējas iestādes un kam savukārt minētās procedūras ir jāpiemēro, lai veiktu iespējamās sekojošos iepirkumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ⁶⁹ Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, izņemot tos, kuri radušies minētajiem lietas dalībniekiem, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) līgums, ar ko pirmā līgumslēdzēja iestāde uztic otrajai līgumslēdzējai iestādei būves celtniecību, ir būvdarbu publiskā iepirkuma līgums Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvas 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu [slēgšanas tiesību] piešķiršanas procedūras, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 13. oktobra Direktīvu 97/52/EK, 1. panta a) punkta izpratnē neatkarīgi no tā, vai ir vai nav paredzēts, ka pirmā līgumslēdzēja iestāde ir vai kļūst par visas būves vai tās daļas īpašnieci;

- 2) lai noteiktu tirgus vērtību atbilstoši Direktīvas 93/37, kas ir grozīta ar Direktīvu 97/52, 6. pantam, ir jāņem vērā būvdarbu līguma kopējā vērtība no iespējamā darbuņēmēja viedokļa, kas ietver ne tikai to summu kopumu, ko maksā līgumslēdzēja iestāde, bet arī visus ieņēmumus no trešām personām;

- 3) **līgumslēdzēja iestāde nav atbrīvota no Direktīvā 93/37, kas ir grozīta ar Direktīvu 97/52, paredzētajām būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu noslēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrām tāpēc, ka saskaņā ar valsts tiesību normām šo līgumu var noslēgt tikai ar noteiktām juridiskām personām, kas pašas ir līgumslēdzējas iestādes un kam savukārt minētās procedūras ir jāpiemēro, lai veiktu iespējamus sekojošos iepirkumus.**

[Paraksti]